

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 341/2020
24.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против туженог „Philip Morris Operations“ а.д. Ниш, кога заступа Небојша Станковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3231/2019 од 23.09.2019. године, на седници одржаној 24.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3231/2019 од 23.09.2019. године у обавезујућем делу којим је делимично усвојен тужбени захтев и одлучено о трошковима поступка и списи предмета враћају другостепеном суду на поновно суђење у том делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 709/18 од 01.03.2019. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да на име накнаде штете за 2004. годину, исплати тужиоцу износ од 1.536.702,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења 01.03.2019. године до коначне исплате, док је одбијен као неоснован захтев тужиоца за исплату законске затезне камате од дана вештачења до дана пресуђења. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 398.717,02 динара са законском затезном каматом од дана извршности.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3231/2019 од 23.9.2019. године, укинута је првостепена пресуда и пресуђено тако што је обавезан тужени да тужиоцу, на име накнаде штете за 2004. годину, плати износ 482.279,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 01.03.2019. године до коначне исплате, док је за већи износ од досуђеног до траженог износа од 1.536.702,00 динара, као и за досуђење камате почев од 26.11.2016. године до 01.03.2019. године, тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Обавезан је тужени да тужиоцу на име парничних трошкова исплати 218.400,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим 2004. године закључио једногодишњи уговор о производњи и испоруци сировог дувана, по коме је обавеза тужиоца била да на 13 хектара расади 290.000 струкова дувана и произведе 23.400 кг дувана. Тужилац је расадио 258.720 струкова дувана и произвео 18.867 кг дувана, а предао 17.604 кг дувана. Обавеза туженог била је да тужиоцу пружи стручна упутства везана за производњу и заштиту сировог дувана у листу и припреме дувана за предају, као и да га правовремено обезбеди семеном, хемијским средствима, репроматеријалом и да финансира енергенте. Тужени је предао тужиоцу за садњу дуван типа „Вирцинија“ сорте НЦ-55 и Хевеши 9. За семе сорте НЦ-55 Министарство пољопривреде и водопривреде донело је решење којим се одобрава у 2004. години испитивање у производним огледима дувана. Вештак пољопривредне струке дао је свој налаз и мишљење, као и допунске налазе, у две варијанте. По првој варијанти обрачунао је накнаду штете према обавезама из уговора у погледу површине на којој ће се садити дуван, броја струкова дувана које је тужилац требао да засади, као и разлике између количине дувана које је по уговору требао да преда и предате количине, тако да је висина штете 1.536.702,00 динара, јер је мање предато 5.796 кг дувана. По другој варијанти, вештак је утврдио висину штете имајући у виду расађени и избројани број од 258.720 струкова дувана, који је записнички констатован на терену, разлику у количини дувана која је према том броју струкова могла да се произведе и коју је предао, по којој је он мање предао 1.830 кг, а што износи 482.279,00 динара. Према табеларним приказима у списима и изјавама представника туженог и реонског инструктора, тужиоцу су предате две врсте семена Вирцинија, како НЦ-55 тако и Хевеши 9, које је било декларисано, док је тужилац тврдио да је добио само семе НЦ-55 које није било декларисано, а увезено је из Бразила. Због болести стабљика које је засадио морао је да изврши уклањање оболелих биљака, због чега је предао мању количину дувана од планиране у чему се састоји и штета коју је претрпео у висини која је утврђена вештачењем. Тужилац се туженом након уочавања болести биљака није обраћао са овим примедбама нити тражио помоћ око решавања проблема. На избројани број струкова је примио и аванс премије за ту годину.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужени, у конкретном случају, код сетве дувана за коју је требао користити искључиво селекционисано и декларисано семе, које обезбеђује организација која врши уговарање производње дувана, давањем семена које није декларисано, поступао супротно Закону о заштити биља и Закону о дувану због чега је одговоран за штету коју је тужилац претрпео сходно члану 154. ЗОО. Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у погледу висине претрпљене штете, налазећи да штета коју је тужилац претрпео одговара мање произведеној количини дувана у односу на број расађених и избројаних биљака очекиване количине произведеног дувана на основу тог броја биљака и предатог и откупљеног дувана, усвајајући варијанту вештака којим је обрачуната разлика између произведене и предате количине дувана и утврђеног износа за ту разлику, са каматом од дана пресуђења.

По оцени Врховног касационог суда, због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање је непотпуно утврђено, на шта се основано указује и у ревизији.

Другостепени суд је у конкретној чињенично правној ситуацији правилно применио цитиране одредбе Закона о заштити биља и Закона о дувану, које се односе на производњу дувана и права и обавезе које произлазе из тих одредби, а које су између осталог и наведене у уговору о производњи и испоруци сировог дувана закљученом између странака, као и одредбе Закона о облигационим односима, којима је прописана одговорност за штету која је причињена неком лицу. Међутим, с обзиром да је предмет тужбеног захтева у овој парници, накнада штете у висини изгубљене добити, поред цитиране одредбе члана 154. ЗОО, на коју су се позвали судови, било је нужно применити и одредбу члана 192. ЗОО, којом је дефинисан институт подељене одговорности. Наиме, ради доношења правилне одлуке о тужбеном захтеву у смислу наведених одредби било је потребно да се утврди да ли је тужилац, евентуалним обраћањем туженом и приговарањем да семе има недостатке, могао да смањи причињену штету у виду измакле добити, с обзиром да стоји и обавеза туженог да тужиоцу, као произвођачу, пружи одговарајућу стручну помоћ. Из разлога побијане пресуде се за сада не може закључити да ли је узрок настале штете у чињеници да је тужени испоручио тужиоцу неквалитетно семе, те да због тога тужилац није могао да испоручи туженом одговарајућу количину дувана, чиме је умањио своје приходе, као и да ли на страни тужиоца постоје пропусти који су довели до умањеног прихода, на шта је тужени у току поступка указивао, с тим што свако од странака има обавезу да те своје тврдње и докаже. Осим наведеног, другостепени суд је пропустио да цени истакнути приговор застарелости потраживања накнаде штете, од стране туженог, од чега такође зависи одлука у овој парници.

Имајући у виду све напред наведено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић